

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.419/2018/6. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Budaházi János ügyvéd által képviselt felperesnek - az L. Nagy és Lombos Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Lombos Péter) által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2018. április 5. napján kelt 15.P.20.907/2017/25. számú ítélete ellen a felperes részéről 27. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 236 855 (kettőszázharminchatezer-nyolcszázötvenöt) Ft másodfokú perköltséget, valamint az állami adóhatóság felhívására a Magyar Államnak 596 800 (ötszázkilencvenhatezer-nyolcszáz) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A peres felek 2007. szeptember 17. napján a felperes által megvásárolni kívánt lakásingatlan vételárának finanszírozása céljából **(kölcshszerződés száma)** számon kölcsönszerződést kötöttek egymással, amely alapján az alperes 7 460 000 Ft kölcsönt folyósított a felperes részére. A kölcsönszerződésben a felek a kölcsön nyilvántartási devizanemét svájci frankban, a kölcsön összegét 55 904 CHF-ben jelölték meg azzal, hogy ez az összeg tájékoztató jellegű, az alperes a forintban folyósítandó kölcsönösszeget a Hirdetményében megjelölt, a folyósítás napján érvényes számlakonverziós deviza vételi árfolyamon kiszámított CHF összegben tartja nyilván. A futamidőt 288 hónapban, a THM szerződéskötéskori értékét 6,08 %-ban, az induló ügyleti kamatlábat évi 5,49 %-ban, a folyósítási jutalékot 1,05 %-ban, a havonta fizetendő törlesztő részletek összegét az első hat hónapos ún. türelmi időszakra 206,66, az ezt követő időszakra 349,74 CHF-ben határozták meg tájékoztató jelleggel.

A szerződés „CHF klauzula” elnevezésű VII. pontjában a felek rögzítették:

1. „Ha a CHF/HUF árfolyamának nagymértékű változása miatt (legalább 5 %-os változás) a biztosítékkal nyújtott ingatlan értéke már nem nyújt a bank számára megfelelő fedezetet, akkor az adós köteles 30 naptári napon belül a bank számára kielégítő pótfedezetet biztosítani.”
2. „Az adós kifejezetten nyilatkozik, hogy a banki felvilágosítást, mely szerint a kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázata keletkezhet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsön fedezete pedig nem CHF forrás, megértette, és ezen információ tudatában is igénybe kívánja venni az e szerződésben meghatározott kölcsönösszeget, illetve igényli a CHF nyilvántartást.”

A VIII.4. pont szerint a felperes tudomásul vette, hogy „pótfedezet-nyújtási kötelezettsége keletkezik, ha a szerződéskötés idején nyújtott fedezet megsemmisül vagy megrongálódik, illetve abban a fennálló tartozáshoz viszonyítva jelentős értékcsökkenés (avulás) következik be.”

A felek megállapodtak továbbá abban, hogy a szerződésben nem szabályozott kérdésekre az alperes Üzletszabályzatának és Hirdetményének rendelkezéseit kell alkalmazni (VIII.14. pont), amelyekről

a felperes kijelentette, hogy azokat megismerte és magára nézve kötelezőnek fogadja el (VIII.12. pont).

A kölcsönszerződés megkötésével egyidejűleg az alperes „Tájékoztatás a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól” megjelölésű, külön íven szövegezett okiratban tájékoztatta a felperest az ügylet árfolyam- és kamatkockázatáról, egyebek mellett a következők szerint: „Tekintettel arra, hogy a forint és az Ön által szerződés szerint választott idegen deviza átváltási aránya - árfolyam - a napi piaci mozgások hatására változhat, felhívjuk figyelmét, hogy egy esetleges kedvezőtlen árfolyam-emelkedés Önnek előre nem látható, és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat. Ha a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben nő az árfolyama, úgy növekedik a finanszírozás ellenértéke: a tőkeösszeg és a kamatainak (törlesztő részletek) megfizetéséhez ebben azt esetben magasabb Ft összeg szükséges - tehát ebben az esetben a felvett devizahitel visszafizetéséhez több forintot kell - a megfelelő devizanemre átváltva felhasználnia.”

A felperes a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségének felszólítás ellenére nem tett eleget, ezért az alperes a kölcsönszerződést azonnali hatállyal 2017. február 23. napján felmondta, a felperes tartozását 13 263 468 Ft-ban jelölte meg.

A felperes keresetében kérte a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdése, 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontja, 210. § (2) bekezdése, továbbá a 1959-es Ptk. 4., 209., 209/A., 227. §-a és 205. § (3) bekezdése alapján. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződés hatályossá nyilvánítását és annak megállapítását kérte, hogy az alperessel szemben még fennálló tartozásának összege 6 877 105 Ft. Keresete indokaként előadta, az ügylet árfolyamkockázatáról nem kapott tájékoztatást, nem ismertették vele az árfolyamváltozás törlesztőrészletekre gyakorolt hatását, ezért az árfolyamkockázat viselésére nem kötelezhető. Sérelmezte, hogy az alperes a kölcsöntartozást az árfolyam kedvezőtlen változása miatt nem váltotta át forintra, ezzel veszélyeztette a kölcsöntörlesztési képességét. Hangsúlyozta, az alperes szándéka befektetési megállapodás megkötése volt, a szerződés pénzügyi, illetve tőzsdei befektetésekre irányult, ahol az alperes minden kockázatot rá hárított. Érvelése szerint a szerződés tárgya egyértelmű meghatározásának hiányában közöttük forint alapú szerződés jött létre, annak tárgya pedig a 7 460 000 Ft kölcsön volt. Állította, hogy az alperes saját üzletpolitikai érdekei szerint egyoldalúan volt jogosult az árfolyam megváltoztatására, emiatt a törlesztő részletek forint összege nem kiszámítható, a szerződés tisztességtelen és jóerkölcsbe ütköző. Sérelmezte, hogy a szerződéskötéskor nem volt ismert a THM pontos mértéke. Kérte továbbá a per tárgyalásának felfüggesztését az általa megjelölt előzetes döntéshozatali eljárások befejezéséig.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta, hogy a szerződés a felperes által megjelölt bármely okból érvénytelen lenne. Hangsúlyozta, az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatási kötelezettségének eleget tett, az megfelel a 6/2003. és 2/2014. PJE határozatban foglaltaknak. Utalt a külön kockázattartó nyilatkozatra, továbbá a szerződés ún. CHF klauzulájára. Előadta, a szerződés 2015. áprilisában, a törvényi elszámolás elvégzésével forintosításra került, egyoldalúan a szerződés módosítására nem volt jogosult. Vitatta, hogy a szerződés befektetési szolgáltatások nyújtására irányult volna. A kölcsön összegét meghatározottnak tekintette, mert a szerződés rendelkezései alapján a kölcsön devizában kifejezett értéke pontosan kiszámítható volt. Kiemelte, a kölcsön folyósításának időpontjában a törlesztőrészletek, a hiteldíjmutató és egyéb költségek ugyancsak kiszámíthatóak voltak, a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) és e) pontjában foglalt tartalmi elemeknek megfelelt, azt pedig vitatta, hogy az árfolyamot egyoldalúan módosította.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 370 000 Ft + áfa perköltséget, továbbá az államnak 447 600 Ft eljárási illetéket. Az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatást illetően kifejtette, a kölcsönszerződés CHF klauzulája, továbbá a kölcsönszerződés mellékleteként csatolt és külön íven szövegezett tájékoztató alapján a felperesnek tisztában kellett lennie az ügylet árfolyamkockázatával, továbbá azzal, hogy ennek folytán a törlesztőrészek megemelkedhetnek, az ebből eredő és kizárólag általa viselendő terheknek nincs felső határa. Kiemelte, az alperes által nyújtott tájékoztatás a 2/2014. PJE határozatban foglalt elveknek mindenben megfelelt, e tekintetben a Magyar Bankszövetség által kiadott és az árfolyammozgás prognosztizálására szolgáló közlemény tartalma közömbös.

Tévesnek ítélte azt a felperesi hivatkozást is, hogy a perbeli szerződés befektetési szolgáltatás nyújtására irányult, mert az alperes nem a felperes pénzével végzett pénzügyi műveletet, ellenkezőleg, kölcsönt folyósított a számára.

Nem találta megalapozottnak a szerződés Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b) c) és e) pontjában meghatározott kellékek feltüntetésének hiányára alapított érvénytelenségét sem. A kölcsön tárgyát meghatározottnak minősítette, utalva arra, szükségtelen, hogy a folyósított összeg és a törlesztések is tételesen szerepeljenek a szerződésben, elegendő, ha azok kiszámíthatóak. Rámutatott, a perbeli kölcsönszerződésben és üzletszabályzatban foglaltak alapján a kölcsön pontos összege meghatározásra került, a törlesztőrészek a THM és az egyéb költségek is világosan, egyértelműen kiszámíthatóak voltak a szerződéskötés időpontjában.

Részletesen kifejtett indokai alapján alaptalannak találta a per tárgyalása felfüggesztése iránti felperesi kérelmet is.

Az ítélet elleni fellebbezésében a felperes annak megváltoztatásával, a keresetének teljes egészében helyt adó döntés meghozatalát kérte. Fenntartotta álláspontját, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozóan részére adott tájékoztatás nem elégséges, nem világos illetve nem érthető, a szerződéskötéskor szóbeli tájékoztatást egyáltalán nem kapott, ami a szerződés semmisségét vonja maga után. Érvelése szerint maga a kockázatteljesítő nyilatkozat csupán a tájékoztatás megtörténtének nyugtázását jelenti, a szóbeli részletes tájékoztatást azonban nem helyettesíti. Hangsúlyozta, az írásban adott tájékoztatás nem tartalmazza, hogy az árfolyamváltozás eredményeként milyen esetben, milyen arányban változhat a törlesztő részlet, illetve mit jelent a jelentős mértékű változás. Állította ugyanakkor, hogy az alperes ügyintézőjének közlése szerint legfeljebb 10-15 %-os árfolyam-ingadozással kellett számolnia, emiatt a 15 %-ot meghaladó árfolyamkockázat áthárítása tisztességtelen. Álláspontja alátámasztásaként eseti döntésekre, a 93/2013. EKG, továbbá a 2005/29. EK irányelvekre, a C-96/14 EUB ítéletre, az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdésében foglaltakra, illetve fogyasztóvédelmi szabályokra hivatkozott, utalt továbbá arra, hogy az európai uniós irányelvek szerint a deviza alapú szerződések megtévesztők, és így tisztességtelenek, semmisek. Megítélése szerint az alperes előre tudta, hogy az árfolyam nagymértékben fog emelkedni, ezt támasztja alá a szerződés pótfedezet biztosítására vonatkozó VII.1. és VIII.4. pontja. Fenntartotta azt az álláspontját, hogy a kölcsönszerződés valójában befektetési jogviszonyt takar, ami tisztességtelen, egyben jóerkölcsbe ütköző is. Továbbra is állította, hogy a szerződés nem felel meg a Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjában foglalt követelményeknek, s ez okból semmis. Kiemelte ezzel összefüggésben: a szerződés tárgya, azaz a kölcsön összege nincs meghatározva, s miután a folyósítás időpontja sincs feltüntetve a szerződésben, az nem is számítható ki; kizárólag svájci frankban kerül rögzítésre a havi törlesztések összege, forintban nem; a kamatlábat és a THM-et csak tájékoztató jelleggel tartalmazza a szerződés. Kifogásolta, hogy az árfolyam-különbözet tőkésítésre került, véleménye szerint a kölcsönszerződés teljesítése ezáltal lehetetlenné vált. Kifejtette, a kölcsönszerződés nem tartalmazza, hogy az alperes a napi több árfolyamból melyiket veszi figyelembe, az sem a szerződéskötéskor, sem a törlesztések időpontjában nem állapítható meg, emellett az árfolyamokat a

saját üzletpolitikája és érdeke szerint egyoldalúan változtathatja meg, ami tisztességtelen és jóerkölcsbe ütköző. Érvelése szerint az árfolyam kedvezőtlen változása indokoltta tette volna a tartozás Ft-ra való átváltását.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Hangsúlyozta, a felek között létrejött deviza alapú szerződés lényege, hogy az árfolyamkockázatot a felperes tartozik viselni, ezzel kapcsolatban a felperes a 2/2014. PJE határozatban foglalt elveknek megfelelő tájékoztatást megkapta, azt mind a szerződés, mind a külön kockázatfeltáró nyilatkozat világos, érthető módon tartalmazza. A perben meghallgatott tanúk a konkrét jogügylet megkötésében nem működtek közre, így nem adhattak a felperes által állított tartalmú tájékoztatást az árfolyamkockázatot illetően. Vitatta, hogy közöttük befektetési, szolgáltatási jogviszony jött létre, e tekintetben utalt a 6/2013. PJE határozatban foglaltakra. Állította, hogy a szerződés az 1/2016. PJE határozatban foglalt követelményeknek megfelelően tartalmazza a kölcsön és a törlesztő részletek összegét. Hangsúlyozta, a THM nem tájékoztató jelleggel, hanem konkrétan került meghatározásra a szerződésben, annak számítása során a szerződéskötés napján érvényes kamatlábat vették alapul, ami megfelel a THM rendelet 9. § (1) bekezdésében foglaltaknak. Ugyancsak meghatározásra került az ügyleti kamat mértéke, miután az a folyósítás időpontjában a Hirdetményben megállapított értéként került megjelölésre, a Hirdetmény pedig a kölcsönszerződés részét képezte. Álláspontja szerint a felperes árfolyam-különbözet tőkésítésével kapcsolatos okfejtése nem értelmezhető, a kölcsön CHF-ben meghatározott összege ugyanis változatlan marad, míg a tartozás forint ellenértékének esetleges növekedése nem eredményezi a szerződés lehetetlenülését. Kiemelte, a szerződés egyoldalú módosítására sem jogszabály, sem a szerződés nem hatalmazta fel, így azt saját elhatározásából nem forintosíthatta. Utalt arra, a kölcsönszerződés részét képező Hirdetmény egyértelműen meghatározza az alkalmazandó árfolyamokat, a felperes ezzel ellentétes előadása tényállásellenes, ugyanakkor az eltérő árfolyamok alkalmazását a 2014. évi XXXVIII. törvény tisztességtelennek minősítette, helyükbe az MNB árfolyam lépett. Kiemelte, a felperes további fellebbezési hivatkozásai a Pp. 325 §-a alapján vizsgálat tárgyát nem képezhetik, mert azok az elsőfokú eljárás során nem kerültek előterjesztésre.

A fellebbezés **alaptalan.**

I.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, érdemi döntésével, határozatának indokolásával az ítélet tábla egyetért, ezért ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel az alábbiakra kíván rámutatni.

A felperes mind az elsőfokú eljárás során, mind a fellebbezésében nyomatékosan hivatkozott arra, hogy az ügylet árfolyamkockázatáról nem kapott megfelelő, elégséges tájékoztatást, ezért árfolyam-különbözet fizetésére nem kötelezhető. Ez az álláspontja azonban téves. A perbeli szerződés deviza alapú kölcsönszerződés, amelynek lényege, hogy a felek a hitelező és az adós kölcsönszerződésből fakadó pénztartozását egyaránt devizában határozzák meg (kirovó pénznem), és azt mindkét fél forintban köteles teljesíteni (lerovó pénznem). E szerződéstípusnál az adós viseli az árfolyamváltozás hatásait, a forint gyengülése az adós fizetési terhének növekedését, erősödése pedig csökkenését eredményezi (6/2013. PJE határozat 1. pont). A szerződés árfolyamváltozás elszámolásával és az árfolyamkockázat felperes általi vállalásával kapcsolatos kikötései a deviza alapú szerződés lényegéhez kapcsolódó feltételek, következésképpen a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési rendelkezések, amelyek tisztességtelensége a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (1959-es Ptk.) szerződéskötéskor hatályos 209.

§ (4) bekezdése értelmében nem vizsgálható és a 2009. május 22. napjától hatályos (5) bekezdés szerint is csak akkor állapítható meg, ha az - a szerződés egyéb rendelkezéseit is figyelembe véve - nem világos, nem érhető. A vizsgálat részletes szempontjait meghatározó 2/2014. PJE határozat 1. pontja szerint a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezésének tisztességtelensége, amely szerint az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor - figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is - nem volt világos, nem volt érhető. Abban az esetben, ha a szerződés szövegéből és a pénzügyi intézmény által nyújtott tájékoztatásból egyértelműen felismerhető volt az „átlagos fogyasztó” mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára, hogy az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, és hogy az árfolyam ránézve kedvezőtlen hatásának nincs felső határa, a vizsgált kikötés tisztességtelenségét nem lehet megállapítani.

A felperes a perbeli jogvita árfolyamkockázat viselésével kapcsolatos kérdésével összefüggésben kérte a jelen per tárgyalásának felfüggesztését az Európai Unió Bírósága (EUB) előtt C-51/17. szám alatt indult előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig. Az elsőfokú ítélet meghozatalát követően az EUB meghozta határozatát a fenti ügyben, s a 93/13. EGK tanácsi irányelv értelmezése alapján - egyebek között - meghatározta azokat a szempontokat, amelyek figyelembe vételével a nemzeti bíróságoknak vizsgálnia kell a deviza alapú kölcsönszerződések árfolyam-különbözet viselésére vonatkozó kikötéseinek tisztességtelenségét. Az ítélet e kérdést érintő rendelkezése (a 3. kérdésre adott válasz) szerint a 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az a követelmény, amely szerint a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, arra kötelezi a pénzügyi intézményeket, elegendő tájékoztatást nyújtsanak a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy ez utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak. Az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltételekre vonatkozó tájékoztatás megfelelőségének vizsgálati szempontjait illetően - lényegében megismételve C-186/16 számú ügyben kifejtetteket - a Bíróság kiemelte, annak érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó fel tudja ismerni, hogy a deviza alapú kölcsönszerződés megkötésével bizonyos mértékű árfolyamkockázatot vállal, mivel a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, és ez a pénzügyi kötelezettségeire kiható, akár jelentős mértékű gazdasági következménnyel is járhat a számára. Lényegében az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó általános szerződési feltételek tisztességtelenségének vizsgálati szempontjait illetően az EUB ítélet nem tartalmaz olyan új szempontokat, amelyeket a vonatkozó joggyakorlatában (C-26/13., C-186/16.) az EUB már ne fejtett volna ki, és amelyeket a Kúria már ne vett volna figyelembe a 6/2013 és a 2/2014 számú Polgári jogegységi határozataiban.

Mindezek alapján az árfolyamkockázatról való tájékoztatás akkor tekinthető megfelelőnek, ha annak alapján az általánosan tájékozott, körültekintő és figyelmes fogyasztó fel tudja mérni, hogy a szerződéses jogviszony fennállása alatt a nemzeti valuta súlyos leértékelődése is bekövetkezhetsz, és ennek következtében a kölcsönszerződésből eredő, pénzintézettel szembeni tartozása, s ezzel együtt az általa fizetendő törlesztőrészek összege illetve száma jelentős mértékben megnövekedhet. Lényeges ugyanakkor, hogy sem az EUB ítélete, sem a Kúria 6/2013. és 2/2014. számú Polgári jogegységi határozatai szerint nem volt és nem lehetett a pénzintézet feladata, hogy a jövőbeni árfolyamváltozás tényét, irányát, vagy mértékét „megjósolja”.

A perbeli esetben részben az egyedi szerződés ún. CHF klauzulája adott tájékoztatást az árfolyamkockázatról, másfelől pedig a felperes által - aláírásával igazoltan megértett és tudomásul

vett - külön okirat is tartalmazta az erre vonatkozó egyértelmű és világos - az EUB ítéletében és a Kúria hivatkozott jogegységi határozatában meghatározott követelményeket kielégítő - tájékoztatást, amelyek alapján egy általánosan tájékozott, körültekintő és figyelmes fogyasztó számára nyilvánvaló kellett legyen, hogy a futamidő alatt bekövetkezhet a forint súlyos leértékelődése, ami előre nem látható és előre ki nem számítható többletfizetési kötelezettséget eredményezhet a számára.

A felperes sérelmezte a fellebbezésében, hogy az árfolyamváltozásra vonatkozó tájékoztatás nem tartalmazta, hogy az árfolyamváltozás eredményeként milyen esetben és arányban változhat a törlesztőrészlet, illetve mit jelent a jelentős mértékű változás. A fentebb hivatkozottak szerint a Kúria 6/2013. PJE határozata indokolásának III.3. pontjából kitűnően a pénzügyintézet nem adhatott tájékoztatást az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére, ebből következően arról sem, hogy ennek következtében hogyan változik a törlesztőrészlet mértéke. Lényeges e tekintetben, hogy a perbeli szerződés futamidejét a felek 288 hónapban határozták meg, arra pedig a felperes sem számíthatott reálisan, hogy 24 év alatt a FT/CHF árfolyamában biztosan nem lesz számottevő változás.

Iratellenes az a felperesi állítás, miszerint az alperes ügyintézőjétől olyan tájékoztatást kapott, hogy maximum 10-15 %-os mértékű árfolyamváltozással lehetett számolni. A perben tanúként meghallgatott ügyintéző ilyen nyilatkozatot nem tett, kizárólag azt állította, hogy a szerződéskötést megelőző időszakban az árfolyamváltozás nem haladta meg a 10 %-ot (12. sz. jegyzőkönyv). Ebből pedig a felperes nem vonhatta le azt a következtetést, hogy a szerződés 24 éves futamideje alatt az árfolyam-emelkedés nem fogja meghaladni a 10 %-ot.

Tévesen hivatkozik a felperes arra is, hogy az Európai Unió irányelvek a deviza alapú szerződéseket megtévesztőnek, tisztességtelennek, ezáltal semmisnek minősítették. Nincs olyan uniós irányelv, amely ilyen rendelkezést tartalmazna. A 93/13 EGK irányelvnek a deviza alapú hitelezéssel kapcsolatos értelmezése tárgyában született európai uniós bírósági ítéletek sem utalnak erre, épp ellenkezőleg, azok alapján az a következtetés vonható le, hogy maga a deviza alapú elszámolás konstrukciója nem ütközik a fogyasztóvédelmi irányelvekbe, a tisztességtelenséget kizárólag az alapozhatja meg, hogy az e konstrukcióból fakadó kockázatokról a fogyasztó a konkrét szerződés megkötésekor nem kapott teljes körű, világos és érthető tájékoztatást. Ezt a kérdést pedig minden egyes ügyben az érintett nemzet bíróságának kell vizsgálnia és elbírálnia.

A felperes állította, a szerződés pótfedezet biztosítására vonatkozó VII.1. és VIII.4. pontja alátámasztja, hogy az alperes tisztában volt a nagymértékű árfolyamváltozással, annak reális bekövetkezése lehetőségével. Tény, hogy a szerződés hivatkozott pontjai a pótfedezet bevonására vonatkozó rendelkezéseket tartalmazzák. Ezek közül azonban a VIII.4. pont semmilyen összefüggésbe nem hozható az árfolyamváltozással, a VII.1. pontba foglalt kikötés pedig - a felperes értelmezésétől eltérően - csupán azt bizonyítja, hogy az alperes tisztában volt azzal, bekövetkezhet olyan árfolyamváltozás, amelynek eredményeként a felperes forintban számított tartozása megnövekedhet, de egyben ugyanezt a felperes számára is felismerhetővé tette, sőt megerősítette a CHF klauzulában, valamint a külön kockázatfeltáró nyilatkozatban adott tájékoztatást.

II.

Osztja az ítéletábra az elsőfokú bíróság álláspontját a tekintetben is, hogy a perbeli szerződés nem tartalmaz burkolt befektetési elemeket, így alaptalan a felperesnek az a fellebbezési érvelése is, hogy a szerződés ez okból tisztességtelen és jóerkölcsbe ütköző. Az elsőfokú bíróság ítéletét e

tekintetben is helytállóan indokolta, arra az ítéletábra - az ott leírtak megismétlése nélkül - csupán visszautal. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel kiemeli, a tisztességtelenség, mint semmisségi ok az 1959-es Ptk. 209. §-a szerint csak az egyes általános, vagy a fogyasztóval egyedileg meg nem tárgyalta szerződési feltételekre vonatkozik, a szerződés egésze tekintetében nem értelmezhető. Utal továbbá arra, a befektetési szolgáltatásra irányuló szerződéseket szabályozó 2007. évi CXXXVIII. tv. 5. §-a taxatív felsorolja a befektetési szolgáltatásnak minősülő tevékenységek körét, amelyek lényege, hogy a befektetési szolgáltató az ügyfél pénzével végez pénzügyi eszközre vonatkozó különböző műveleteket. A perbeli szerződésben ilyen szolgáltatás nyújtására az alperes nem vállalt kötelezettséget, nincs a perbeli szerződésnek erre vonatkozó rendelkezése, ilyen tartalmú szerződési feltételt a felperes sem tudott megjelölni. Egyebekben a szerződés egyetlen rendelkezése sem utal arra, hogy a felperes kívánt volna az alperes rendelkezésére bocsátani olyan pénzügyi összeget, amelynek felhasználásával az alperesnek kellett volna befektetési szolgáltatásokat végeznie.

III.

A felperes fellebbezésében fenntartotta álláspontját, miszerint a szerződés nem felel meg a Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjaiban foglalt követelményeknek.

Az a) pontot illetően arra hivatkozott, hogy a szerződés nem tartalmazza annak tárgyát, azaz a kölcsön összegét, a pontos devizaösszeg ugyanis nem számítható ki, mert a szerződés nem jelöli meg a kölcsön folyósításának időpontját. Helytálló e tekintetben az alperes fellebbezési ellenkérelemben kifejtett álláspontja, nevezetesen ahhoz, hogy a kölcsön összege meghatározott legyen, nem szükséges sem a folyósítás napjának dátumszerű megjelölése, sem az árfolyam szerződésben való rögzítése. A kölcsönszerződés II.2. pontja a folyósítást a szerződés II.3. pontjában rögzített feltételek felperes általi teljesítéséhez kötötte, az pedig nem volt előre meghatározható, hogy a felperes mikor fogja e feltételeket teljesíteni, emiatt a folyósítás pontos időpontja sem volt előre meghatározható. Ugyanakkor a felperes nyilvánvalóan tudomást szerzett arról, hogy az alperes mely napon folyósította számára forintban a kölcsönt, ebből következően módja volt informálódni az e napon irányadó, az alperes Hirdetményében és honlapján közzétett átszámítási árfolyamról, s ennek alapján megállapítani a kölcsön CHF-ben nyilvántartott összegét, illetve ellenőrizni az alperes által elvégzett átszámítás helyességét. Lényeges emellett, hogy a 2014. évi XXXVIII. törvény 3. §-a ex tunc hatállyal módosította e tekintetben a szerződést, megállapítva az eltérő árfolyamok alkalmazásának tisztességtelenségét, és a helyette alkalmazandó árfolyamot egységesen a Magyar Nemzeti Bank hivatalos középárfolyamában határozta meg. Ebből következően, ha a felperes hivatkozása helytálló is lenne, úgy ez az érvénytelenségi ok utóbb orvoslásra került, annak megállapítása már nem lehetséges.

Ugyancsak alaptalanul kifogásolja a felperes, hogy a szerződés csak CHF-ben rögzíti a törlesztő részletek összegét. A szerződéskötéskor még nem volt ismert, miként fog alakulni a futamidő alatt a FT/CHF árfolyama, így nem is volt lehetséges, hogy a szerződés pontosan rögzítse a forintban teljesítendő törlesztő részletek összegét. Amint azt a Kúria az 1/2016. Polgári jogegységi határozata 2. pontjában megállapította, a deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja által előírtaknak, ha az írásba foglalt szerződés - ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is - kiszámítható módon tartalmazza a törlesztő részletek számát, összegét és a törlesztési időpontokat. A törlesztő részletek összege kiszámíthatónak tekintendő, ha a szerződés rögzíti legalább azokat az adatokat és azt a számítási módot, amelyek alapján a törlesztő részletek összege az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában az egyes törlesztő részletek esedékességekor pontosan meghatározható. A perbeli szerződés e követelményeknek megfelel.

Alapítván kifogásolta a felperes fellebbezésében azt is, hogy a szerződés csupán tájékoztató jelleggel tartalmazza a kamatlábat és a teljes hiteldíjmutatót, és ez okból a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) és c) pontja alapján semmis. A szerződés III.2. pontja szerint a kölcsön éves kamatlába a folyósítás időpontjában a Hirdetményben megállapított érték. Miután a Hirdetmény a szerződés elválaszthatatlan részét képezte, a kamat meghatározottnak tekintendő. Az kétségtelen, hogy a szerződés az induló ügyleti kamatlábat csak tájékoztató jelleggel rögzítette, aminek az a magyarázata, hogy a szerződéskötéskor nem volt ismert, mely napon kerül sor a folyósításra, és hogy ezen a napon a Hirdetmény milyen kamatlábat fog megjelölni, emellett a szerződés szerint az ügyleti kamatlábat az alperes kamatperiódusonként egyoldalúan jogosult volt megváltoztatni. Az egyoldalú szerződésmódosítást azonban utóbb a 2014. évi XXXVIII. törvény 4. §-a tisztességtelennek minősítette, így a szerződéskötéskori tájékoztató jellegű kamatláb a folyósításkori kamatlábbal vált azonossá, ezáltal meghatározottá.

Lényegében ugyanezen indokokra figyelemmel a THM éves %-os értékének tájékoztató jellegű meghatározása sem eredményezi a szerződés semmisségét.

IV.

A felperes - az alperes fellebbezési ellenkérelmében írtaktól eltérően - az elsőfokú eljárás során is hivatkozott arra a keresetlevelében, hogy a szerződés semmis az 1959-es Ptk. 227. §-a alapján, továbbá hogy az alperes megsértette az 1959-es Ptk. 4. §-át azzal, hogy az árfolyamok kedvezőtlen változása után a kölcsöntartozást nem váltotta át forintra. Ennek megfelelően a fenti tartalmú fellebbezési hivatkozásainak érdemi elbírálása sem a Pp. 235., sem a 247. §-a alapján nem ütközött akadályba.

Téves ugyanakkor a felperesnek az a fellebbezési érvelése, miszerint a szerződés az 1959-es Ptk. 227. §-a alapján semmis, mivel a teljesítése lehetetlenné vált annak következtében, hogy az árfolyamváltozás tőkésítésre került, és emiatt a kölcsön összege a többszörösére nőtt, amelynek teljesítésére nem volt képes. Az 1959-es Ptk. felperes által hivatkozott 227. § (2) bekezdése semmissé nyilvánítja a lehetetlen szolgáltatásra irányuló szerződést. A lehetetlenségnek a szerződéskötés időpontjában kell fennállnia. Ha azonban a szerződés eredetileg nem irányul lehetetlen szolgáltatás teljesítésére, de utóbb olyan változás történik, amely miatt a szolgáltatás teljesítése nem lehetséges, az 1959-es Ptk. teljesítés lehetetlenné válására vonatkozó 312. §-ának rendelkezéseit kell alkalmazni. Mindebből következően a felperes fellebbezése e tekintetben ellentmondásos: az az előadása ugyanis, hogy a szerződéskötést követően bekövetkezett árfolyamváltozás miatt megnövekedett fizetési kötelezettségei miatt nem képes a szerződés teljesítésére, nem az 1959-es Ptk. 227. § (2) bekezdésében szabályozott semmisségi oknak feleltethető meg, hanem a 312. §-ban szabályozott lehetetlenülésként értelmezhető. Utal ugyanakkor az ítélőtábla egyfelől arra, a deviza alapú kölcsönszerződés mint szerződéstípus önmagában amiatt, hogy a kedvezőbb kamatmérték ellenében az árfolyamkockázat az adósnál jelentkezik, nem irányul lehetetlen szolgáltatásra (6/2013 PJE 2. pont), másfelől nem teszi a szerződés teljesítését lehetetlenné önmagában az a körülmény, hogy a felperes számára nehézséget okoz a megnövekedett törlesztőrészek kiegyenlítése. A pénztartozás ugyanis fajlagos szolgáltatás, így annak teljesítése nem válhat lehetetlenné mindaddig, amíg létezik a teljesítés helyén törvényes fizetőeszköz. A teljesítés helyén érvényes fizetőeszköz jelenleg is a forint, így a tartozás teljesítése nem lehetetlenülhet el.

V.

Az a felperesi hivatkozás, hogy az alperesnek az árfolyam kedvezőtlen változására tekintettel át kellett volna a tartozást váltania forintra, ugyancsak téves álláspont. A szerződés a felek kölcsönös és egybehangzó akaratnyilatkozata, amelynek módosítására akkor van lehetőség, ha a felek szerződése ekként rendelkezik, avagy azt jogszabály teszi lehetővé. A szerződésnek azonban ilyen rendelkezése nincs, a jogszabály pedig nem jogosítja fel egyoldalúan az alperest a szerződésmódosításra. Annak nyilvánvalóan nem lett volna akadálya, hogy a felek közös megegyezéssel módosítsák a szerződést, de azt a felperest maga sem állította, hogy ezt kezdeményezte volna. Egyebekben utóbb a jogalkotó a 2014. évi LXXVII. tv-ben foglaltakkal a szerződést módosította, annak forintosítása megtörtént.

VI.

A felperes a fellebbezési eljárás során is kérte a per tárgyalása felfüggesztését az Európai Unió Bírósága előtt C-51/17. számon indult előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig. Az ítéletábra külön végzésben elutasította a felperes fenti kérelmét, ugyanakkor a kérelem okafogyottá is vált, időközben ugyanis megszűletett az EUB ítélete, amelyben foglaltakra az ítéletábra a fellebbezés elbírálása során figyelemmel volt.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért köteles egyfelől - az általa megjelölt pertárgyérték alapulvételével - az alperes ügyvédi munkadíjból álló - a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése és 4/A. §-a szerint megállapított - fellebbezési eljárási költségeinek a megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján, másfelől viselnie kell az illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket [1990. évi XCIII. tv. 46. § (1) bekezdés, 74. § (3) bekezdés, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13 § (2) bekezdés].

Szeged, 2018. október 24.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró